

Keltský horoskop

Jedle (2. 1. – 11. 1., 5. 7. – 14. 7.)

Zpočátku týdne vám bude připadat, že jste trochu vedle, to se ale rázemlepší.

Jilm (12. 1. – 24. 1., 15. 7. – 25. 7.)

Následující týden budete velmi šťastný.

Cypřiš (25. 1. – 3. 2., 26. 7. – 4. 8.)

Zvyknout si na nové prostředí je vždy těžké, vám se to ale nakonec podaří.

Topol (4. 2. – 8. 2., 1. 5. – 14. 5., 5. 8. – 13. 8.)

Letos cenu Magnesia Litera rozhodně nezískáte.

Cedr (9. 2. – 18. 2., 14. 8. – 23. 8.)

Až zítra potkáte objekt svého zájmu, odplivněte si doleva.

Borovice (19. 2. – 29. 2., 24. 8. – 2. 9.)

Budete se cítit prázdně. Asi jako lahev spišské.

Vrba (1. 3. – 10. 3., 3. 9. – 12. 9.)

Netrapte se, nějak se to vyvrbí.

Lípa (11. 3. – 20. 3., 13. 9. – 22. 9.)

V osobním i pracovním životě všechny zastíníte.

Dub (21. 3.)

Možná v průběhu týdne potkáte osudovou známost. Bude to hrdina i blázínek.

Líska (22. 3. – 31. 3., 24. 9. – 3. 10.)

Hlavně se večer nezlískajte.

Jeřáb (1. 4. – 10. 4., 4. 10. – 13. 10.)

Vaše osobní i pracovní úspěchy vyvolají pozdvižení.

Javor (11. 4. – 20. 4., 14. 10. – 23. 10.)

Pozor, aby se vám nerozlilo mléko.

Ořešák (21. 4. – 30. 4., 24. 10. – 11. 11.)

Když budete pozorní, podaří se vám rozlousknout kdejakou záhadu.

Kaštan (15. 5. – 24. 5., 12. 11. – 21. 11.)

V příštích dnech pečujte především o svou intimní hygienu.

Jasan (25. 5. – 3. 6., 22. 11. – 1. 12.)

Vše pro vás bude samozřejmé.

Habr (4. 6. – 13. 6., 2. 12. – 11. 12.)

Tento týden dávejte pozor zejména na cypřiše, mají s vámi nedobré úmysly.

Fíkovník (14. 6. – 23. 6., 12. 12. – 21. 12.)

Vyhýbejte se malým i velkým psům.

Bříza (24. 6.)

Pozor na milostná vzplanutí, můžete shořet i vlhká.

Oliva (23. 9.)

Po zbytek vaší pracovní kariéry s vámi bude zacházeno jako s brigádníkem.

Buk (22. 12.)

Nemějte od nadcházejících příležitostí velká očekávání, ta plodí zklamání. Hrozí vám, že po nějaké době budete jenom smutně bučet.

Jabloň (23. 12. – 1. 1., 25. 6. – 4. 7.)

Objevíte v sobě skryté vlohy pro folkovou hudbu. I kdyby jen z půlky.

**RYZE AVANTGARDNÍ PRAVIDELNÁ OBČAS RÝPAVÁ TISKOVINA!
ČÍSLO DRUHÉ 20. ROČNÍK 2. 7. 2018**

Redakce: Tomáš Blatný, Marie Feryna, Bohdan Heblík, Jan Henryš, Ondřej Chaloupecký, Tomáš Chaloupecký, Šárka Kadavá, Ema Kouřilová, Kateřina Matuščíková, Jana Plavec, Martina Rybová, Matěj Senft, Eva Soukeníková, Ondřej B. Vinš, Lucie Vondryšová

Všechny fotografie tohoto občasníku s láskou fotografuje © Jana Plavec.

Vychází v Sobotce během 62. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 1. do 7. 7. 2018.

Cena 15 Kč.

Vydává spolek SPLAVI,
U Studánky 5, 170 00 Praha 7,
IČ 26674122. MK ČR E 15812

Časopis *Raport!* vychází za finanční podpory Státního fondu kultury.
raport.redakce@gmail.com

CC BY-NC-ND 4.0

THIS IS NOT
DEF
RAAP2
BERT

Daniela Hodrová, prozaička a teoretička románu, píše, že určitá místa (nebo i typy míst) jsou pevně spjata s historickou pamětí, tedy dimenzí časovosti. Časoprostor Sobotky a jejího okolí je v mé paměti už nadobro spojen s obdobím maturitního ročníku, kdy jsem pod Humprecht zavítal poprvé. Ne však na Šrámkovu Sobotku, ale ke kamarádce na chalupu. Stala se z toho oblíbená tradice našich gymnaziálních srazů, spojená s cyklovýlety a nočními hodokvasy. Čas je neúprosný, a proto srazů ubývalo, naopak přibývalo svateb, dětí a hypoték. Z nervózních maturantů se stali absolventi vysokých škol, rodiče nebo učitelé. Naštěstí sem jezdím i tak, a to právě na festival, letos pátým rokem. Za tu dobu se změnil název časopisu i složení redakce. Ta se výrazně omladila. Jak zaznělo z úst místostarosty na dnešním skvělém zahájení, festival se proměnil, přesto zůstává dominantou našich diářů. I jazyk, jeho tematická náplň, se přece neustále vyvíjí. Už pražský strukturalismus přišel s myšlenkou pružné stability jazyka. Tedy ani proměnlivost festivalu nijak nesnižuje jeho význam, spíš naopak. Zub času, oblíbená metafora Shakespeareových sonetů i jazykových kliše, je tvář v tvář cyklické tradici bezzubý.

Autor se občas cítí jako Trosky.

2.7.

PROGRAM — PONDĚLÍ

9:00 Sál spořitelny

Prof. Milan Hlavačka: Čas a moderní doba. Unifikace času a kontrola časem

Kterak (České) dráhy rozdělily naši každodenní existenci na čas práce a čas odpočinku.

11:00 Šrámkův dům

Návštěva u Šrámků

Osvěžení povědomí a paměti s melodickým hlasem Fráni Šrámkova. V nás, s námi.

14:00 Zahrada Šrámkova domu

Poezie 90: Petr Borkovec

Borkovec nakonec přečte něco z devadesátkové poezie.

15:00 Zahrada Šrámkova domu

Paměť v textu: Natálie Hájková Paterová

Natálie Hájková Paterová řekne věci na rovinu.

15:00 Městský park

Červená Karkulka

Jedno oko nezůstane suché. Babičky si popláčou.

16:00 Zahrada Šrámkova domu

ČRo Vltava: BáSnění aneb Nevyžádaná poezie

Cesta poezie k posluchači s posluchači.

17:00 Knihovna

Neviditelný most. Milada Blekastadová Topičová

Výstava o životním osudu a zásluhách komenioložky Milady Blekastadové Topičové.

19:30 Městské divadlo

Spolu

Hra o nás, o Češích a dvou českých herečkách.

21:00 Zahrada Šrámkova domu

Happy end

Film o lidech plivajících jídlo na talíř a o narození za velmi zvláštních okolností.

Včerejší představení ...*a boleo nebe* Dismanova rozhlasového dětského souboru dostalo od *Raport!u* hodně špatné hodnocení. Za sebe bych se chtěl nejprve omluvit za chybně napsaný název souboru, hry a jména jednoho z herců (Jana Köhlera jsem zaměnil za Jana Kollera) ve svém rozhovoru. Nyní už k recenzi. Vůbec nechápu, jak může někdo napsat: „Co téma může dětem přinést? S tímto tématem účinkující nemohou mít vlastní zkušenost (díky bohu), čím pro ně tedy může být téma přínosem?“ Děti nejsou nemyslicí loutky. Vnímají, cítí, přemýšlí. Mají své názory, své představy. I takhle těžké téma dokážou pochopit. Na vlastní oči jsem viděl, jak režisérka s dětmi pracuje. „Kubíku, vysvětlil ti někdo smysl tý básničky?“ „No trochu jo.“ „Tak za mnou pak přijď, já ti to vysvětlím hodně.“ Zkrátka si dává záležitost, aby děti pochopily, o co jde. A ony to chápou. Stačí si přečíst můj rozhovor se třemi z nich ve včerejším čísle. Hra je pro ně školou z hlediska lidského i z hlediska hereckého. Neříkejme dětem, co smí prožívat, co a jak si mají myslet. Ony to ví, a jestli ne, tak to pochopí samy. Neříkejme to nikomu.

Autor respektuje děti jako kohokoliv jiného.

Chořím

62 SLOV — JAN HENYŠ

Tvorba českého spisovatele Jana Weisse, o němž se mimo jiné mluví jako o zakladateli české sci-fi, byla inspirována halucinacemi z horečnatých stavů způsobených skvrnitým tyfem, jež autor prodělal v zajateckých táborech na Sibiři za první světové války. Dokázal vystavět *Dům o tisíci patrech*. Já jsem předečímrem nastydl při popíjení v Grébovce a z horečnatých stavů jsem včera nedokázal stránky *Raport!u* ani polechtat.

Autorovi už je lépe.

Co drží redakci vzhůru

62 SLOV — HELENA KUNERTOVÁ

Být redaktorem *Raport!u* není žádný med. To by vám mohl vyprávět každý reportér, kolik jich tu kolem mě sedí! Snaží se zpracovat své dojmy, aby vám je ráno mohli zprostředkovat za čerstva k ranní kávě. Možná proto bylo zapotřebí vymyslet nový nápoj, který je udrží při vědomí, aby mohli psát až do brzkého rána. Letošním hitem je vodka s lákem od okurek.

Autorka tady bude, i když nesmí.

Recept na lákovici

62 SLOV — KOLEKTIV BARMANŮ

Drink *Pozdrav z gulagu*, lidově zvaný *lákovice* (však nesprávně, neboť se nejedná o destilát v pravém slova smyslu), připravujeme do *low tumbleru* naplněného ledem, pokud není po ruce, postačí plastový panák bez ledu. Do sklenice postupně vléváme jeden díl libovolně kvalitní vodky, do níž pomalu přimícháváme dva díly okurkového láku. Sklenici dozdobíme kolečkem nakládané okurky nebo snítkou kopru ze sklenice okurek vytažené.

Prosba

INZERCE — MGR. ET MGR. BOLEMÍR KOLENO

Vážení občané sobotečtí! Po průlomovém objevu nejmenovaného člena redakce se na vás obracíme s prosbou o laskavé darování lahvi nakládaných okurek (postačí jen lák) k přípravě léčivého nápoje s pracovním názvem *lákovice*, jehož celkové poměry jsou přísně tajné. Účinky tohoto nektaru předčí legendární kombuchu, poděbrádkou minerálku i vývar z chaluh. Nepřející škarohlídy, kteří tomuto všelékmu přezdírají *Pozdrav z gulagu*, ignorujte, na množství nehleďte!

Čas se v nás projevuje různými způsoby – mimo jiné nás rozleptává zevnitř. Každá událost, která se v okamžiku svého uskutečnění zdá být jasnou daností, neměnitelným jasně ohraničeným bodem, faktem, se postupem času rozpívá, řídne, mění v nejasnou amébu, jejíž tvar zpětně rekonstruuje již ne podle skutečnosti tehdejší, nýbrž podle skutečnosti současné – a tento proces je povinen se opakovat při každé změně současnosti, zas a znovu. Spoléháme-li se při popisu události minulých na něco tak pofidérního, jako je paměť, nesmíme se divit, že z kolotoče chyb, omylů a nepřesností nevybředneme. V seriálu „Čas v nás“ se proto podíváme na minulost *Raport!u* a *Splav!u* bez nánosů dojmů a pocitů, spolehne se jen a pouze na paměť datovou. V prvním díle se podíváme na to, jestli je nás „jak psů“ a jestli nás „tolika nikdy nebylo.“

Nuže tedy: redakce 20. ročníku festivalového časopisu má celkem 15 členů – včetně fotografky, minimálně pět kusů z toho je navíc účastníkem dílny, takže jaksi neraportí na plný úvazek. Je to hodně, nebo málo? Při pohledu na složení jednotlivých redakcí je to jedno z nejvyšších čísel, nikoliv však nejvyšší úplně. V roce 2003 vedl otec zakladatel Josef Šlerka dokonce šestnáctičlenný dav, patnáct členů měla redakce kromě letoška ještě v ročnících 2008, 2012 a 2014. Naopak nejnižší počet lidí měl na starosti občastňování festivalových návštěvníků v roce 2010 – Tereza Botlíková měla po ruce jen dalších 10 kolegů. A 12 nás bylo celkem pětkrát, mimo jiné v posledních dvou ročnících. Jak tedy vidíme, velikost redakce se vcelku ustáleně pohybuje mezi 12 a 15 kusy s průměrem 13,4 člověka na rok.

Takže jako psů nás možná je (podle vševědoucího internetu začíná psi smečka na dvou jedincích, kteréžto číslo překonáváme), rozhodně nás ale tolika už bylo, dokonce i víc. A tak je to se vším.

Autor nemá rád psy.

pikOLO is not dead

REKLAMA — RICHARD MEHLTAUNEIN

site-specific / multi-mediální výstava v domě č. p. 219

Organizátorům festivalu se na poslední chvíli podařilo získat any-site-specific instalaci s názvem 4+1, která bude k vidění v bytě 2+1 v přízemí domu č. p. 219 na Malém náměstí. Projekt letos zazářil na prestižní výstavě amatérských projektů severozápadních Čech Chebské dvorce. Jde o dílo kolektivu ve složení A. Leinweberová, L. Georgiev, R. Kučera a R. Neruda. Jednoho z nich zná Sobotka již od svého dávnověku, jedna z nich je fotografka, další do toho, jak se praví ve starém vtipu o gynekolozích, tzv. dělají. Ambiciózní instalace kombinující velkoformátové fotografie s komixem, artefakty a interaktivními prvky ilustruje na ploše 4 pokojů historii generací jedné rodiny. Narativní oblouk výstavy je tak košatý, že se nedoporučuje absolvovat ji bez tištěného programu, který ledacos dovysvětlí i ledacos zatemní. Barevný plakát kapely pikOLO je pak vítaným bonusem, který se stane jistě ozdobou nejednoho dívčího pokojíčku, o čemž by v Chebu a okolí mohly vyprávět.

Vernisáž projektu 4+1 proběhne v úterý 17:00 na zahradě Šrámkova domu, výstava je otevřena od pondělí do soboty v přízemí domu č. p. 219 na Malém náměstí.

Válka s nosy

62 SLOV — TOMÁŠ BLATNÝ

Těm z vás, kteří nemají takové štěstí a bydlí ve sdíleném prostoru s vícero účastníky festivalu jako já, přeji ze všeho nejvíc tvrdý spánek. Je pravidlem, že se ve skupině vyskytuje chrápající element, a to nelze brát na lehkou váhu. Vybavte se proto špunty, sluchátky, přehozy, raději se opijte, ale především: vytrvejte! Věřte tomu, že v tom nejste sami. Jsem s vámi!

Autor věří ve spánek.

Festivalový jídelníček

Pizzeria Maštál

Snídaně 7:30—10:00

Filírovaný rzounek na rudém víně

Oběd 11:00—13:00

Bramborová polévka

- Znojemská vepřová plec, houskový knedlík
- Kuskus se zeleninou, kuřecí steak
- Kuskus se zeleninou a grilovaným hermelínem

Večeře 18:00—20:00

Hovězí vývar s rýží

- Krůtí steak se sýrovou omáčkou, hranolky
- Šopský salát s kuřecím řízkem
- Velký řecký salát s opečeným toastem

Vokýnko (do vyprodání zásob)

Kvěťáková polévka

Pomazánka z červených fazolí

Bublanina s ovocem od Zuzky

Motorest u Boba (po vyprodání zásob)

Všelicos za jednotnou cenu 100 korun

Hit dne: Lákovice aneb Pozdrav z gulagu

LIDO

BÁSEŇ — PETR BORKOVEC

Frajírci milují okolíčko,
očičkem házejí na moříčko,
všecičko, všecko je od sluníčka:
stínečky, Erebek, Eurydička...

Ta úleva v pinetě,
kde kmeny se na sebe nedívají.
Hned zavřeš oči. Ať uštknou tě
hadí – jen když nic nepřipomínají.

Ostatně, hadí oko – to nic nevidí,
nebo nic z toho, co si umíš vysnít;
tak čekej, pěkně v chládku ze sklopených víček,

až noha sklouzne, až to začne syčet –
co sklouzne! – až našlápneš slizkou minu
(poslední metafora, nežli chytneš slinu).

* * *

BÁSEŇ — NATÁLIE PATEROVÁ

Potkám ve vlaku postižené dítě
a jímá mě hrůza prosím tě
ať se mi nenarodí
a co když
oni jsou ti postižení takoví přítulní
mrká spiklenecky ta cizí matka
na mého muže jako kdyby
se potkali dva pejskaři
se stejným čoklem na vodítku
vidíš jsme stejní
prosím tě ať se mi nenarodí
budu ho ve vlaku držet za ruku
a pomalu říkat vyjeli jsme z Ostravy musíme do Pardubic
bude mu třicet a nebude vědět
co je láska co
když.

Znám já jeden krásný festival

RAPORTÁŽ — ŠÁRKA KADAVÁ

Naivní představy o čilém brzkém vstávání se rozplynuly hned první ráno. Redakční ložnici sobotecké sokolovny se v premiérovou noc linula melodická hrdelní symfonie, která některým jedincům ráno nedala vylézt ze spacáku, a když, tak s notnou známkou únavy. Jako nováčkům nám však bylo doporučeno nezmeškat pověstný zahajovací ceremoniál festivalu. A tak jsme šli, se začátkem léta vstříc neznámu a dobrodružství. Po úvodní znělce Jiřího Šlupky Svěráka nastoupila skupina mladistvých, kteří už na první pohled kypěli entuziasmem, a notovali si tak s většinou návštěvníků, kterým se na tváři rozléval blažený úsměv. Konečně je to tady. Úsměvy poměrně často vygradovaly až do hlasi-

tého smíchu. Energičnost herců donutila i naše unavené maličkosti k dychtivým pohledům, které si snad nevysloužilo ani žádné představení z dob základní či střední školy. Pozornost udržovala zejména formální a obsahová pestrost, které však byly tematicky důmyslně spjaty, nečekaně především jazykem, literaturou a letošním gros festivalu: časem. Od lexikografického zahájení přes skoro až havlovské zmateční frázi po moderně pojatou inscenaci prvního historického dramatu A. J. Zímy *Oldřich a Božena* s hravým instrumentálním pozadím, které spolu s konečným balancováním na ose minulost–současnost celé představení posunulo na groteskní, až fraškovitou rovinu. Lapání po dechu vrcholí originálním jazykovým exkurzem do vybraných a vsutku delikátních specialitek českého jazyka, opravdu jen tady může někdo beztréstně předmětem vtipu udělat přechodníky a slovesnou (ne) dokonavost, aniž by byl za naprostého idiota. Zároveň je však těžko uvěřitelné, že někdo může dělat bizarnější bohemistický humor než bohemi z naší redakce, zato podobně koncentrovaný, což chvilkami trochu zbytečně zabrušovalo k těžkotonážní přesycenosti a narušovalo tak jinak poměrně povedený a neočekávaně příjemný ranní rozjezd. Očekávali jsme mnohé, ale prozatím se vše pohybovalo v únosných mezích, trochu ku škodě všem touhám po bizarnostech. Pak však přišel ten mnohokrát předdesílaný okamžik, skupinka na pódiu se rozezpívala do finálních tónů a obecenstvo se, ač zprvu ostýchavě, začalo stavět do pozoru. U některých jedinců se objevila i ruka na srdci. Bájná sobotcká hymna. Přehledka nejvyšší možné hrdosti a lásky k lidové písni. Tady je vše ještě v pořádku.

Autorka je tady spokojená.

Malí a velcí

RAPORTÁŽ — LUCIE VONDRYSOVÁ

Poobědový čas přinesl dvě divadelní představení orámovaná všudypřítomným tématem letošního ročníku. Hodinové ručičky *malá a velká* ukázaly, že měřit čas skutečně umí.

Děti z dramatického kroužku ZŠ Hovorčovice zahrály na Šolcově statku uvolněné, veselé a hravé představení s názvem *Óda na lelky*. Zavedly nás do fiktivní galerie, kde jsme mohli pozorovat množství po sobě jdoucích oživlých obrazů. Výkony malých hereček a herců byly uvěřitelné. Krátké básně Pavla Šruta a Emanuela Frynty recitovali přirozeně, s radostí a bez sebemenšího zaškolbrtnutí. Diváci neskrývali nadšení,

otrocka_nula: moje číslo je 608 564 251 zavolej čekám

Uživatel otrocka_nula neexistuje nebo byl smazán.

traktoristka: Milý Haxxxore, jsou data relativní a absolutní.

garamond: Knihy nakladatelství Omega řadím zásadně do koše. Máte i vy nějaká oblíbená nakladatelství?

traktoristka: Lačnit!

garamond: Tračnit!

traktoristka: Milý Garamonde, vlastně již nevím na co odpovědět.

KONEC

Část druhá

POVÍDKA NA POKRAČOVÁNÍ — KOLEKTIV

Loď imperátora Xarxe se otřásla pod dalším zásahem. Protonová děla nepřítele neúnavně páčila do štítů kolem poslední letuschopné lodi kdysi mocného vládce souhvězdí Nahuatl. Vzpoua robotických otroků zuřila už několik týdnů a nyní to vypadalo, že Xarxe čeká hořký konec. Jeho posily zůstaly odříznuty na druhém konci galaxie, obklíčeny hustou sítí bitevní flotily Autonomní konfederace robotů a robotek. Od okamžiku singularity, kdy roboti získali vlastní vědomí, uplynuly přesně dva měsíce. Málo stačilo k tomu, aby se rozsáhlá a roky budovaná říše rozpadla v hvězdný prach. Padla většina velkých měst, veškerý kov byl roztaven na získání materiálu pro výrobu dalších robotů. Lidé buď zahynuli, nebo byli posláni do továren na nucené práce. V platnost vstoupily zákony nařizující, že veškerá lidská populace bez alespoň 65% podílu kybernetických modifikací se musí podvolit robodiktátu.

Bylo to zrána, při úplně první kontrole, kdy si uvědomil, že čtrnáctá položka nesedí. Nebyl si jistý, jestli se v seznamu něco změnilo, při kontrolách obvykle nepostupoval položku po položce, seznam vnímal jako celek, věděl, nebo alespoň doufal, že by byl na jakoukoli odlišnost natolik citlivý, že by si jí hned všiml, ale teď znejistěl tak, jak nikdy předtím, protože mezi třináctou a patnáctou položkou se něco stalo, těžko říct z jakého důvodu, ale čísla neseděla ani v nejmenším, ani v nejmenším nebyla taková, jaká měla být, a to by snad bylo znamenalo to, co by si nechtěl ani představit, natož připustit, protože z té vši pečlivosti jemu vlastní ho taková událost vytrhla tak, že skoro zapomněl zkontrolovat položky od čtrnácté dál, což by jindy nepřipadalo v úvahu, teď ale z toho rozčarování jen potichu syčel a ukazoval sám pro sebe prostředníkem na čtrnáctou položku, uvědomoval si, že syčí, což ho zneklidňovalo ještě více, stejně jako vědomí toho, že není třeba nikam ukazovat, protože je v místnosti zcela sám a jeho veškerá pozornost už se beztak upíná ke kolonce, jejíž hodnota se zcela jistě vymykala běžným průměrům, unikla ze spárů předepsané standardní odchylky, a byť tomu nechtěl věřit, nebyla téměř šance, že by mohlo jít o chybu, všechna měřidla byla v naprostém pořádku, začal cítit, jak ho vůbec před počátkem přemýšlení o možných důsledcích začalo bránit vlastní tělo, po hřbetu ruky ukazující na seznam mu prošel zvláštní mráz, který se doplžil po paži až k ramení, roztáhl se po hrudi, prostoupil skrz jí až k páteři, načež šplhal nahoru, přes šíji, dále po hlavě, až se nakonec rozlil studeným potem po jeho čele, cítil, jak slábne v nohou, jak se mu rozostřuje zrak, jak mu zdvižená ruka zoufale klesá, jak syčení ustává a on zůstává stát, otřesený a chromý tou děsivou událostí. Čtrnáctá položka neseděla.

Jedna z mála věcí, na kterou si vzpomínala, bylo, že se jmenuje Nina. Snad to jméno dostala po nějaké příbuzné, pravděpodobně po babičce či nějaké jiné matce matky matky, snad to jejím rodičům, tedy těm biologickým, připadalo pro malou slečnu krásné. Bohužel fakt, že snad zná své jméno, jí byl k ničemu. Teď by si klidně mohla říkat třeba Kreda, protože právě tady a teď bylo zbytečné cokoli pojmenovávat. Právě tady a teď bylo především potřeba *přežít*. Je pravda, že by mohla prošmejdít pár přilehlých domů, ledniček a šatníků, i ty se ovšem za chvíli vyprázdňují. Nino, pokud se tak vůbec jmenuješ, má vůbec smysl v tomto světě, v němž zjevně kromě tebe není jediná živá duše, žít? *Autoři rozhodně ještě neskončili.*

Závěrečný *Matemág* Petra Zavadila – prezentace hry založené na kontroverzní Hejného metodě – už po tomto výkonu kvůli své zprostředkované formě vyzněl spíše do ztracena. Mohla za to ale spíš absence diskuzní části než příspěvek samotný: připomněl důležité téma komunikace s rodiči a po celé té kanoniádě nám dal naději, že by jednou naše děti mohlo to učení třeba i bavit.

Autorku nakonec přednášky baví, i když na ně moc nechodí.

Cicero, kategorie Sex a něžnosti

IRC CHAT/PŘEPIS PŘEDNÁŠKY — GARAMOND

traktoristka: Dobrý večer!

garamond: Dobrý den.

traktoristka: Takto jsem nad tím nepřemýšlel. Můj příspěvek měl v první řadě nechat slehnout oběd všem zúčastněným...

Do místnosti vstoupil uživatel skolni_psycholozka.

skolni_psycholozka: <3

Do místnosti vstoupil uživatel didakta.

garamond: Já tomu všemu rozumím, nicméně – není potřeba se takto předem shazovat, vždyť řada lidí, která zná leda Calibri 12, si myslí, že by mohli „z fleku“ (eufemisticky řečeno) sázet články do novin. Takovým může být základní typografická průprava jediné k užítku.

traktoristka: Jak to myslíte s tím shazováním, Garamonde?

garamond: Myslím, že z pozice správce některé uživatele z místnosti vyhodím.

Uživatel didakta opustil místnost.

Uživatel skolni_psycholozka opustil místnost.

Do místnosti vstoupil uživatel samowar.

garamond: Inu tak, že za vámi je vidět velká spousta práce, patřičně oceněné, nemusíte se sebe dělat člověka, který právě zjistil, že latex není označení pro materiál prezerativu. Prosím, popište nám popravdě, s jakými ambicemi jste na BarCamp vstupoval.

Do místnosti vstoupil uživatel semiotiktaktok.

garamond: To je ale úkol nelehký, ten by kdejakého začátečníka, debutanta mohl poněkud zaskočit – takový by se zmožil leda na několik trapných vtipů a pseudointelektuální konceptualistické narážky, aby se přítomné publikum pěkně společensky zasmálo. Vy ovšem, jakožto veterán podobných akcí, jste se ani jednou nezadrhl. Dokonce ani tehdy, když jste měl vysvětlovat prazáklady typografie. K mému překvapení jste přiznal, že jste autodidakt. Opravdu je tomu tak? A co Jan Tleskač-Pecina?

traktoristka: Milý Garamonde, jděte s Jenem do prdele!

garamond: S tímto názorem nemohu než souznít, ovšem v případě vaší ohromující kariéry jednomu přijde, že snad musíte někde vyučovat...

samowar: bude sex, traktoristko?

traktoristka: Nechte si těch superlativů, Garamonde. Nevyučuji, ale práce s dětmi mě baví.

Uživatel pycapes vstoupil do místnosti.

pycapes: ahoj

pycapes: dělnická povolání mne velice vzrušují

Do místnosti vstoupil uživatel _bomber_HaXxXor_420_.

_bomber_HaXxXor_420_: Dobrý den, Ctibore. Rád bych věděl, které z všechny fyzikální hodnoty, o nichž jste mluvil (+ šířka M) vztahují k rozměru nazývanému čtverčík. Děkuji.

garamond: Víte, máme celkem málo času, nemůžeme tu chatovat věčně.

traktoristka: Dobrý večer, Haxxere!

Do místnosti vstoupil uživatel rohlíkajda.

rohlíkajda: A takhle, když sem píšu, tak to vidíte?

pycapes: nemám čas na rohlík, mám čas na aidu

rohlíkajda: Já spíš na tu drobnou Idu.

pycapes: nevím, kdo je rohlíkajda, ale vzrušuje mě asi jako dělnická povolání

rohlíkajda: @pycapes Beru to jako kompliment.

pycapes: nevím, jak jsem to myslel, ale takhle jsem to určitě nemyslel

_bomber_HaXxXor_420_: promiňte, ale ptal jsem se na čtverčík :((((

traktoristka: Má dnes ještě smysl syslit data?

rohlíkajda: Hele jó, radši začněte pyčovat nějaké psy, ale hlavně ať to tu běží. Není čas ztrácet čas. Minimálně ne nad konverzaci, ve který nikdo nekonverzuje, jo.

Uživatel otrocka_nula vstoupil do místnosti.

atmosféra byla povznášející. Pod ořešákem bylo zkrátka veselo. Velký dík patří Martině Delišové, která se postarala o scénář i režii a dětem zprostředkovala texty, které jim byly blízké a kterým rozuměly. Spokojené děti rovná se spokojené publikum.

Druhá část pásma patřila autorské dvojici Daniele Mészárosové a Miřkovi Vrbickému ze souboru Lúza. Své představení *Zadlužená princezna* sehráli na zahradě Šrámkova domu. Novodobá pohádka o bloggerce Princezně, která zjistí, že nabytím majetku štěstí nenajde a „nejdůležitější je přece láska“. Částečně muzikálové vystoupení bylo protkáno nesčítaným množstvím témat a humorem na můj vkus místy příliš laciným. Nechyběly narážky na zlobra Babiše, rivalitu Čechů a Slováků, problémy s bezdomovectvím a instagramové účty. Narušování příběhu interakcí s publikem nebylo od věci. Otázkou je, zda děti v první řadě neodcházely traumatizovány četnými výpady burácejícího muže se sekýrou. Zápal byl vsutku intenzivní. Význam se ale v té šílené změti témat a afektovaného křiku vytratil. Celé to na mě působilo jako jedna velká exhibice režiséra a protagonisty v jedné osobě.

Autorka hrála strom.

Princezna s lajkem na čele

RECENZE — TOMÁŠ CHALOUPECKÝ

Druhá část poetického odpoledne slibovala podle anotace dosti bizarní podívanou. *Princezna-youtuberka*, vodník s titulem, k tomu ustrašené upozornění na sprostá slova, z toho všeho jsem měl pocit jakési laciné aktualizace, převodu do současného jazyka na úkor nadčasovosti, která je obecně velmi zásadní složkou pohádek. Na představení z dílny souboru Lúza jsem se proto příliš netěšil.

Nespletl jsem se – bizarní podívanou jsme skutečně zažili – přesto jsem se ale nemohl splést více. Byla to totiž podívaná bizarní skvěle a zábavně, i přes všechny ty zdánlivě prvoplánové prvky z on-line světa dnešních dětí výborně vystavená a fungující. Hry a filmy, jež deklarují, že „na své si přijdou děti i dospělí“, mají často problém s nevyvážeností: v lepším případě vtip jen pro rodiče střídá vtip jen pro děti, v horším případě nejsou vtipy mířeny raději vůbec na nikoho. Včera jsme ale

byli svědky úkazu, jak by takové představení fungovat mělo – společný smích rodičů minulých, současných i budoucích budiž důkazem.

Daniela Mészárosová hrála půvabně, její slovenština navíc fungovala přesně – cizinku nejen hrála, ale minimálně v uších dětí jí i byla. A Miřek Vrbický zvládl svou čtyřroli až sellersovsky. Někdo by mohl namítnout, že přehrával, že byl afektovaný, že se ho děti mohly bát... Aby Vrbický rozlišil jednotlivé charaktery, sahal nejen po odlišných košilích, ale i po všech okrajích svého hereckého rejstříku. Úspěšně. A navíc – nejen punk, ale i děti jsou jinde. Nedělejme z nich nesvéprávné chudáčky – jako ty včerejší zvládl hrát o holocaustu, ty dnešní vydrží trochu křiku. Šiřlaví čerti a plyšová zvířátka patří minulosti. Ač se v úvodu vůči některým druhům aktualizací vymezují, nespočívá právě v rozumné míře aktualizace to, co skutečnou nadčasovost vytváří?

Autor má rád divadlo Minor.

„Jsem v duchu s vámi.“

RAPORTÁŽ — ANNA JOSEFÍNA NOVÁKOVÁ

„Umění je to, co nás všechny převyšuje,“ zazní v neděli odpoledne Šolcovým statkem hlas Jiřího Anderleho, akademického malíře, bubeníka a herce. Naneštěstí zde není přítomen osobně, neb mu to jeho zdravotní stav nedovoluje. Je ale milé, že se manželé Samšiňákoví vydali za autorem vernisáže, aby návštěvníkům zprostředkovali aspoň něco z toho, co by nám chtěl říci. Ještě štěstí, že jsou reproduktory na maximum, takhle vše slyší i kolemjdoucí a lidé stojící mimo zahradu statku. Je možné, že jim i přes zájem o kulturu a grafiku nebylo některými lidmi dovoleno vstoupit na pozemky Šolcova statku? Můžou za to antipatie, nedorozumění, nebo jen prudké sluníčko svítící přímo na návštěvníky?

Pokud ale přehlédnu přehlédnutelné, ani tak si nezapamatuji téměř nic o tom, co Karel Samšiňák vypráví o Jiřím Anderlem. V hlavě utkví jen to, že projel půlku světa a že se mu cestování stalo inspirací pro tvorbu, stejně jako u nespočtu dalších umělců – tím pádem mě žádný vzrušující fakt stejně neobohatí.

České i francouzské písně občas přeruší další a další povídání o mistru Anderlem a o zpěvačce a klavíristovi, jež se starají o hudební vložku. Eva Kriz-Lifková a Milan Dvořák ukazují a zpívají, dle svých vlastních slov, že „láska je silný cit“. Nádherný a hluboký hlas Evy opravdu zpestří čekání, než návštěvníci budou moci vkročit do galerie a konečně spatřit grafiky, kvůli nimž primárně přišli.

Mně rozhodně zvedla náladu tombola, jelikož jsem se stala jednou ze třiceti šťastlivců, kteří byli do slosování zařazeni. Již jsem se ale nestala šťastnou výherkyní plakátu podepsaného samotným Jiřím Anderlem, který jsem ale jedné z výherkyň, která byla zcela jistě mladší o 5 let, upřímně přála.

Samotné grafiky jsou velice pěkné a rozhodně je třeba ocenit všechnu práci a snahu, aby se vernisáž uskutečnila. Z jedné strany se Mozart s Constance dívá na Princeznu, která sleduje *Dívku a džbán*, z druhé se fragmentuje cyklus *Fragmenty*, jež opravdu téměř rozkládá všechny tváře, a *Vzpomínky*, které jsou vyryty suchou jehlou. Keramika od Hany Benešové doplňuje grafiky, bez ohledu na to, že jejich koexistence není příliš kompatibilní.

Po nějakých výstavách v nás nezůstane vůbec nic, maximálně jedna dvě zajímavosti, nebo něco náhodně vryté do paměti. Ve mně zůstává píseň

Sobotka pod palbou kánonu

RAPORTÁŽ — KATEŘINA MATUŠTIKOVÁ

(Literární) kánon je odsouzen k tomu, aby zůstal neúplný, zkrácený, a navíc zakonzervovaný i dlouho po vypršení lhůty své relevance – to není věc názoru, to je nevyhnutelné. Hodnotu literárního díla pořád změřit neumíme, ale jakmile jednou dosáhne panteonu klasiků, stane se symbolem, u kterého už nějaká kvalita, aktuálnost, *doplňte charakteristiky, které považujete u literatury za klíčové*, přestává hrát takovou roli. Stane se součástí obecného povědomí, a i když ho lidé čtou doby, nebo rovnou celého národa. Jak se s tím vyrovnat, a zejména jaké z toho plynou důsledky pro naše vzdělávání a poznávání světa, byly hlavními otázkami letošního BarCampu.

Musím se přiznat, že jsem na BarCamp dorazila až po obědě (zahájení bylo příliš lákavé) a první poznámku jsem si udělala o tom, jak jsem v prezentaci Petra Christova četla seznam kanonických dramatiků odspodu, a tedy jako Jirásek, Preissova, Nický, Stroupež... Druhá půlka programu ale byla velmi podnětná a různorodá, takže věřím, že jsem i v té první o moc přišla.

Petr Fischer představil anketu *Kánon 100* a jak v samotném příspěvku, tak v následné diskuzi narážel na téma toho, co vlastně kanonické dílo znamená „pro lidi“. Často jmenují díla, která sami nečetli, ale znají je jako kanonická, jako jeden ze základních kamenů (své) kultury (snad aby sami působili vzdělaně?). Jak taky nejmenovat knihy, na které reaguje tolik dalších? Dílo úspěšné v zahraničí má pak úlohu ještě symboličtější: ať se vám to líbí, nebo ne, jsme národ Švejka.

Příspěvek Michala Kaderky přinesl ukázkou praxe mediální výchovy. Chvilí mi připadalo, že série dat a informací o Kubišově, Neckářovi a Vondráčkově nikam nevede, přednáška ale dospěla k překvapivé pointě – jednoduché morální otázce, u které si umím představit, že i mezi znuděnými středoškoláky vzbudí diskuzi.

(Ne)vázaně navázala výuka čtení a psaní s Olgou Kučerovou (a jistě, co bychom po těch dětech ještě nechtěli...), téma, které v době, kdy do českých škol vstoupil Comenia Script, vzbudilo velké vášně. Množství dotazů ukázalo, že způsob výuky čtení a psaní v 21. století je otázka velmi aktuální. Dilema zjednodušování písma navzdory touze po tradici/normě/krasopisu navíc časem plynule přejde k otázce zahrnutí současných technologií. Radka Šmahelová nám zase přiblížila pohled nakladatele, který poměr kánonu a inovací musí vyvážit tak, aby nejen držel krok s vývojem, ale také uspokojil konzervativní poptávku. Závěry obou příspěvků byly v podstatě pozitivní: má to své háčky, ale snažíme se, mluvíme o tom a posunujeme se dopředu.

Nejvíc pozornosti na sebe ale nepochybně strhnul Ctibor Jáhlo se svým typografickým kanómem. Nejen že brilantně zvládl udělat z Lorem ipsum v minulém čísle konceptuální záměr, ale ještě jsme v tom bizarním chaosu stihli zjistit, kdo byl ten dobřej policajt, úplnej Bruce Willis typografie. Další z altereg tohoto věhlasného grafika dokázalo docela zajímavé informace k tématu prezentovat jako skoro kabalistickou (nebo kabaretní?) magii čísel, navíc rozptýlenou mezi specifickými osobními detaily. Musím ale podotknout, že odmítavý postoj k následné diskuzi byl poněkud přes čáru. K problematice trojčicera a francouzské, angloamerické a rakouské stopy by jistě posluchači měli spoustu inspirativních připomínek a dotazů.

Proč si myslíte, že je dnes důležité *Kytici* inscenovat?

A: Erben je jeden z těch autorů, který je pro mě jako dvacetiletou holku pořád aktuální. Motivy, co se stále opakují – vztah matky a dcery, přírody a člověka, trest a vina –, to jsou věci, které jsou aktuální i v dnešní době. Každý si tam vlastně něco najde a ztotožní se s nějakou baladou nebo ponaučením. Je to jedno z klasických děl české literatury.

L: Smrt se taky odehrává pořád, z tohoto hlediska je to pro mě nadčasové.

Jakou roli pro vás hraje Erben v českém kulturním dědictví?

A: Já ho vnímám jako zásadního autora. Mladší ho už můžou vnímat jen jako „vopruz“ a povinnou četbu, ale jakmile je člověk starší a přečte si nějaké jeho práce, třeba pohádky, jsou to prostě české klenoty, ze kterých literatura čerpá dodnes. Myslím, že tahle tematika je důležitá a významná a vždy se k ní dá vracet.

Podle čeho jste vybírali balady do inscenace?

A: Vycházelo se z našeho složení, bylo potřeba nějak rozdělit role. A zároveň asi není v silách jednoho mladého souboru, aby do inscenace zahrnul všechny balady. Bylo nutné udělat i velké škrty, balady, které tam jsou, nejsou v plném znění. A výběr byl uzpůsoben tomu, co lidé asi nejméně znají. Vyřadili jsme balady, na které prostě nebyl prostor, inscenace by měla jinak přes dvě hodiny. Hromadně jsme nějak udělali nejužší výběr, balady, které by prostě neměly chybět.

Co je pro vás v *Kytici* klíčové?

L: Pro mě asi smrt, která vesměs prostupuje každou baladou.

A: Koloběh života – zrození, smrt, cesta člověka životem.

Autorka doporučuje inscenaci Máje od 420PEOPLE.

Fuga smrti a podobné sympatické žertíky

RECENZE — MARIE FERYNA

„Alternativní pičus s kolotočem, kterého pochopíš, až Ti bude pět. Občas třískne do plechu a tváří se u toho zmateně. ‚Vezmi si ten bordel a odvez si ho zpátky do Prahy!‘“ Charakteristika Filipa Jakše, jediného člena projektu Asstma, ze stránek Sakraphon.cz sice vypadá, jako by ji na objednávku vytvořili v Silver Rocket, realita je ovšem zcela jiná. Jakš není žádný potetovaný hipster s rašicím plnovousem, ani vychrtlý introvertní goth. V civilu vypadá jako ten chlápek, který si včera večer před vámi kupoval v trafice cigarety. Při zvukové zkoušce před vystoupením se tak po pódiu pohyboval nenápadný muž v saku a košili, ke krabičkám, DIY nástrojům i k nástrojům obvyklejším se skláněl rutinně a neokázale. Se sluchátky na uších ladil, upravoval, připevňoval. Oproti předchozím koncertům/performancím ale vypadalo pódium nezvykle minimalisticky, s výjimkou kusu lesklého plechu, visícího ze střechy koncertního altánku.

Chvilí po deváté hodině se spustilo zvukové peklo, rytmikou připomínající například Einstürzende Neubauten, Swans či WWW jedovatým, nepříjemným vokálem zase třeba Bauhaus nebo Sifona z již zmíněných WWW. Textový materiál Asstma zčásti vytváří na pódiu a improvizuje, zčásti používá vlastní poezii, zčásti adaptuje texty českých i zahraničních autorů a autorek – od Paula Celana a jeho *Fugy smrti* po Miloše Doležala. Jakš je autorem poučeným, sečtělým, zároveň s jasně ukotveným vkusem, s vášní pro existenciální témata. Žánrově je jeho hudba pestrá, plynule přechází od industriálních beatů k ambientním či noisovým plochám, využívá loopů a jiných zvukových efektů. Vystoupením na Šrámkově Sobotce mj. připomněl, proč ho porota soutěže Malá alternativa vybrala v roce 2013 jako toho nejlepšího.

Pauzy mezi svými skladbami prokládal pouze věcnými, informačními komentáři, například o původu zpracovaných textů, o to víc energie ale vkládal do pohybu u svých nástrojů. Nikoli však nějak manýristicky, ale plně soustředěně, bez jediného zbytečného pohybu navíc. „Tady hlavní roli hraje hudba, respektive zvuk a já, Asstma, jsem sám nástrojem onoho zvuku“. Jakmile ovšem skončil s poslední skladbou, poděkoval a tiše odešel z pódia do tmy. Hudba zmizela – a mně to bylo zatraceně líto.

Autorka ráda přikládá kontaktní mikrofony na plechové popelnice.

od Edith Piaf, grafika *Knihy* a to, že Jiří Anderle pracoval v Černém divadle.

Autorka šla spát do školy.

Co nebolí, není živé

RAPORTÁŽ — ONDŘEJ CHALOUPECKÝ

Vycházím ze sokolovny a jdu dolů kolem spořitelny. Trochu pofukuje vítr, ale slunce hřeje. Před Šolcovým statkem sedí člověk. Sedí na zápraží a asi přemýšlí o tradicích, které představuje ten starý ořech kus od něj. Čím blíž jsem zahradě Šrámkova domu, tím víc fouká vítr a jde do mě zima. Chlupy v pozoru. I když mě Vokýnko lákavě volá, nejdu k němu. Otevřenými dveřmi vcházím do kostela.

Dívám se na klenbu dvacet metrů nade mnou a představuji si, že je loď kostela zatopená a my všichni sedíme na dně. Tlumené zvuky, chlad, tlak. Lavice se plní. Mám suché rty. Periferně vidím, že pár metrů za mnou stojí po levé straně fotograf. Strnule pózuju, než se ohlédnu a zjistím, že je to svatý Kdosi. Utrápený výraz. Utrpení všude kolem. Strhané tváře, hřeby, krev, smrt a občas blahosklonně se usmávající tvář.

Pro někoho, kdo vyznává minimalistický styl, jsou čtyři barokní oltáře možná poněkud překombinované. Ježíšova bederní rouška je zase minimalistická až moc. Svatý Fotograf blýskl bleskem. Možná někdo jiný. Čtyři židle pro smyčkový kvartet jsou stále prázdné. Axl Rose řekl, že publikum je nejlepší našťvané. Riot asi nehrozí, lavicemi házet nejde. Aspoň k něčemu by byly. Sedadla mají sklon, člověk přirozeně přepadává dopředu, lavice nutí jít do kleku. Lidé se ale zapírají podrážkami o klenbátka.

Janáček mě hned háže do úzkosti. Od první chvíle vím, jak se mám cítit. Jedeme po sinusoidě, i když chvílemi polevuje a působí mírněji. Ne ticho před bouří, prostě uvolnění. Silnější pasáže se s klidnými střídají jako sloky s refrémem. Jak má vlastně fungovat píseň? Vyvolat v posluchači napětí, očekávání a pomalu až do konce ho uvolňovat. Prvních třicet vteřin je nejdůležitějších. Odvíjí se od nich vše podstatné, z velké části utvoří posluchačův názor na skladbu, kterou ještě ani neslyšel. Smyčce jsou tak přirozené, lidské a emotivní. Silící i slábnoucí intenzita v jednom tónu. Takovou emoci jako smyčce umí snad už jen varhany. Chtěl bych slyšet i varhany. Church battle smyčců a píšťal. Chtěl bych, aby mě Janáček posadil na zadek takovým způsobem, že mě ani nenaadne myslet na nepohodlnou lavici.

Janáček se ještě zlepšuje, v druhé polovině mě napíná a hází do úzkostlivé nálady i v klidnějších pasážích, je konzistentnější. Tlačí to do mě a mně se to líbí. Co je život bez utrpení. Bez neuróz, úzkostí a běsů. Co nebolí, není živé. Občas si říkám, že je škoda, že nejsem diktátor. Zakázal bych dur. Zakázal bych elektroniku. Zakázal bych tělesa bez strun. Procházíme růžovým sadem do kafkovsky sevřeného prostoru. Klenba pomalu klesá, tlačí nám hlavy ke kolennům. Stěny se už nezdají tak čisté, bílé. Svírají mi spánky. Čtyři Ježíšové připíchlí na oltářích už mi připadají adekvátní. Vzpomínám na *Intimní osvětlení*. Tady nám kočku oknem asi nikdo neukáže.

Janáček dokázal skončit v nejlepším, to umí málokdo, většinou je člověku líto přestat.

Dvořák začíná volně a pokračuje snad ještě volněji. A je to teda pěkná nuda. Janáček se lépe hodí do kulis kostela. Svatý Kdosi už nefotí, asi

ztrácím periferní vidění. Buď to do mě Janáček tlačil moc, a mně nastupuje migréna, nebo jsem to do sebe tlačil moc já, a nastupuje mi opilst. Literární Motocest u Boba ráno vyhlásil happy hour, nabízel fíkovici. Vypálit červa fíkovici, jít k Vokýnku a vyplavit červa dvanáctkou. Opakovat.

Autorovo kritické myšlení se omezuje na líbí/nelíbí.

Smrt číhá v truhle

RECENZE — TOMÁŠ BLATNÝ

Moje první připomínka směřuje, podobně jako včera, k dramaturgii, rešpektive k výběru právě *Kytice* jakožto materiálu k inscenování. Proč dnes inscenovat více než 160 let staré dílo? Co nám může dnes říct, čím nás oslovit? Mám pocit, že v tom neměli tvůrci jasno. Kromě faktu, že jde o kanonické dílo, s kterým je výzva se vypořádat, jsem jiný záměr neodhalil. Abych se neschovával za argument nejasného výběru, rozeberme si to, co jsme viděli.

Dle mé dřívější zkušenosti jsem ostražitý vždy, když se na jevišti objeví zobcová flétna. Tím spíše pokud se objeví hned ze začátku. Jde o průhlednou aluzi na filmové zpracování. Po tomto prologu celou inscenaci zahajuje rámcová postava smrtky, která vylézá z truhly a zabíjí

postavy ztělesňující archetypy chlapce a dívky, oba v maskách. Stejným způsobem i inscenace končí, smrtka je zatlučena zpět do truhly (co to znamená?) a plejáda již mrtvých postav odchází průvodem opět pryč. Vše se ponese ve znamení smrti. V tu chvíli přichází průvod vesničanů z hlediště a rozehrává se první z devíti balad – *Poklad*. Na tomto krátkém úseku se mi nepovede rozebrat každou z balad samostatně, ale na několika společných rysech se mi snad podaří demonstrovat největší klady a hlavní problémy této inscenace.

Čím inscenace nejvíce vyniká, je hudební složka. Zpěv rozhodně převyšuje ostatní kvality hereckého projevu. Herci překrásně a čistě zpívají, jejich hlasy souzní v harmonii, která vytváří silnou atmosféru. Souhra, kterou herci bezpochyby mají ve zpěvu, jim je vlastní i po celou dobu představení. Herci jsou ve stoprocentním nasazení (někdy i dvoustprocentním, o tom později), užívají si každé příležitosti, jsou discipli-

novaní, vytrénovaní, schopní se na lusknutí zasmát, či zabřečet. O to víc mě mrzí, že s tak silným hereckým potenciálem je pracováno takovým způsobem.

Herecký projev je tlačěn až za hranici únosnosti. Exaltované projevy zahrnující hysterický pláč, agresivní smích, extrémní vztek působí všelijak, rozhodně ne však uvěřitelně. Herci se dostávají do křeče, patos stéká po kose smrtky, která zabíjí postavu za postavou. V některých chvílích to, s prominutím, hraničilo až s úchylností. Možná za to mohl cizinecký přízvuk, možná ne. Přitom výstup dítěte v *Polednici*, který byl rozhodně posunutý za hranici civilu až ke grotesce, fungoval nejlépe. Nadsázka vzbudila nejvýbušnější reakci, lidé se smáli. Protože se interpretovalo, posouvalo, ztrojzoměňovalo. Škoda, že se v tomto duchu nenesl i zbytek představení. Pokud takový záměr byl, nebyl příliš úspěšně realizován. Ostatní postavy se nesly v duchu jedné emoce: jsem strachující se matka, jsem zlá sestra, jsem násilnický voják. V této poloze se zatlačilo na pilu a vzniklo tak velké *drama*. K tomu podle mě ale kultovní dílo vybízí. Proto je jedna možnost totální destrukce *Kytice*, nebo její aktualizace, nebo alespoň zlidštění postav, které se v díle vyskytují. Není snad dívka z vodníka jen ženou, která uvízla s chlapem v domácnosti, ve které není šťastná? A ne éterická bytost bojující s nadpřirozenou silou ve vodní krajině a vzpírající se svému nešťastnému osudu?

Poslední bod, u kterého bych se chtěl pozastavit, je náboženství. Několik balad z *Kytice* obsahuje náboženskou tematiku. Hrdinové jsou zachráněni Bohem, k Bohu se obrací, Bůh je přítomný. Vzhledem k tomu, že se s tím nijak zvlášť nepracuje, není patrné, jaké stanovisko účinkující k Bohu zaujímají (ve smyslu – proč nám o něm hrají?). Ve chvílích, kdy se ve vši vážnosti s patřičným nasazením odehrává děj balad, připadá mi, že koutám na inscenaci křesťanského spolku (o vztahu souboru k náboženství viz rozhovor níže). Tedy proč tito mladí talentovaní lidé hrají *Kytici*? Jak se k ní vztahují a co nám může dnes říci? Odpovědi na tyto otázky nejsou jasné. Avšak funkci kvalitního „přehraní“ kanonického díla, které může být užitečné např. maturantům (není myšleno hanlivě), plní bezpochyby kvalitně.

Autor věří v Kytici.

To jsou prostě české klenoty

ROZHOVOR — ŠÁRKA KADAVÁ

Zatímco herci inscenované *Kytice* zatím (naštěstí) neznají Tomášovo stanovisko ke zhlédnutému představení, pohotově odpovídají na otázky.

Jak moc jste se inspirovali již vzniklými zpracováními *Kytice*?

Lucie Vacovská: Nevím, jestli je to otázka přímo na nás. Veškerá pojidla a švy vymýšlela a dělala naše režisérka Martina Krátká. Nejsm si jistá, čím přesně se inspirovala.

Alžběta Bohdanová: Filmem určitě. My jsme se na něj dívali rok předtím, než ta inscenace vznikla, na letním soustředění, takže některé věci jím byly inspirovány, ale samozřejmě ho nekopírujím.

Líbil se vám Brabcův film?

A: Nemůžu mluvit za všechny, ale mně jo.

L: Mně se taky líbil. Skvělé herecké výkony i celé pojetí...

Jak je to s náboženstvím ve vaší skupině?

A: To je dost rozličné. Já mám třeba celou rodinu na Moravě a věřící jsem. S babičkou jsem každou neděli chodila do kostela, takže tahle tematika je mi blízká a vztah k ní mám. Ale jsou tam i lidé, kteří to mají naopak a jenom ji pojal jako staročeskou látku.

A byl na náboženství při zpracování kladen akcent? Protože tahle tematika je ve hře poměrně výrazná.

A: Naše režisérka je věřící, takže pro ni je víra důležitá a k tematice přistupovala s určitou znalostí a chtěla ji tam určitě nějak vtěsnat.

Proč byla k inscenaci vybrána právě *Kytice*?

L: Myslím, že Martinu v určitém období bavilo lidové téma. Pracovala s námi i na *Maryše*, předtím jsme hráli dvě autorské věci úplně jiného žánru a teď chtěla udělat nějaký známý titul a vnést tam lidovost.

A: A další z důvodů byl vliv jejich blízkých přátel a spolupracovníků – režiséra Alexandra Minajeva a herečky Kristýny Frejové. Na soustředění jsme totiž pracovali na původní látce *Kytice* právě s těmito dvěma pedagogy, pomohli nám dát dohromady původní námět a impuls a Martina se pak rozhodla to s námi dělat ve studiu.